

Fylkesmannen i Østfold

Miljøkontrakter i vestre Vansjø

Tyra Risnes

Fylkesmannen i Østfold

Historikk

- 1999 Morsa-prosjektet
- 2000 Pilot for Miljøprogram med miljøplaner
- 2002 Forskrift med jordarbeidingskrav
- 2006 Handlingsplan vestre Vansjø
  - Annen problematikk enn resten av vassdraget
- 2008 Miljøplanrådgivning og miljøkontrakter

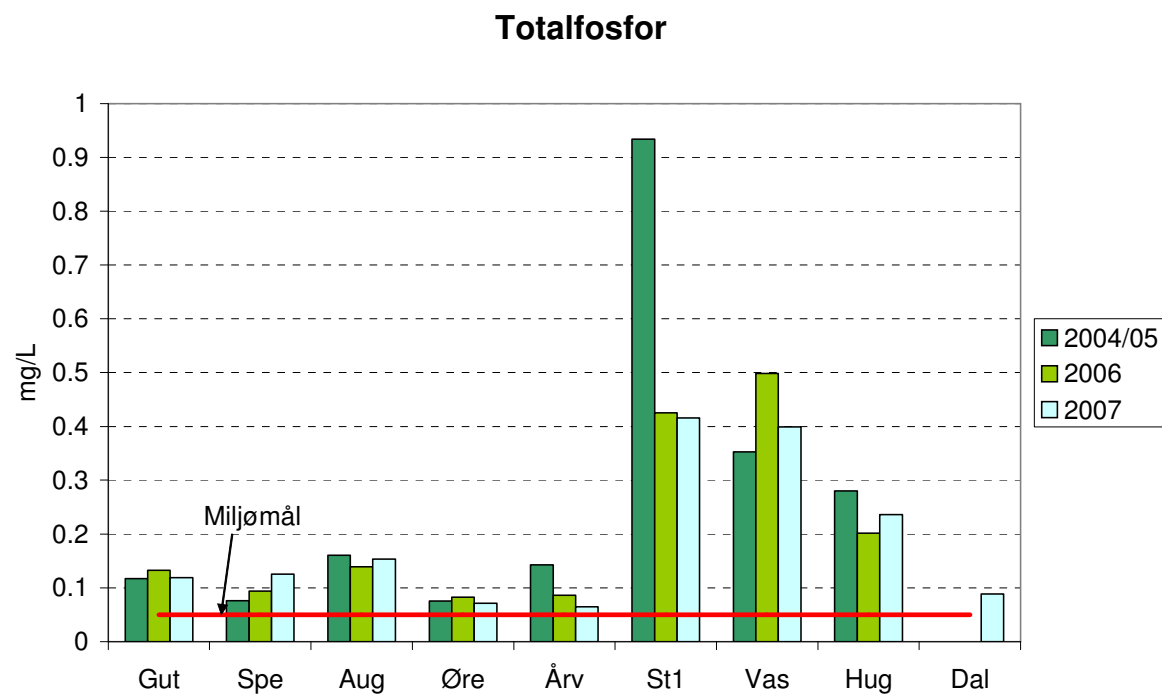
Handlingsplan for vestre Vansjø

- Tilførsler, mål og tiltak

- Vestre Vansjø tilføres ca 9,5 tonn i normalår
  - 3,5 lokalt og 6,0 tonn fra Storefjorden
- Vestre Vansjø tåler maks 4,5 tonn P
- Følgelig må ~ 5 tonn fjernes
  - 2,6 fra Storefjorden og 2,4 fra lokalt nedbørfelt
- Sektorovergripende
  - Hovedplaner vannmiljø
  - Tiltak mot avrenning ifm utbygging av jordbruksareal
  - Tiltak ifm friluftsliv og ferdsel
- Jordbruk
  - Redusere fosforinnhold i jorda
  - Redusere avrenning
  - Rensetiltak
- Kommunalt
  - Avløpsnett
  - Kontrollere og følge opp private anlegg
  - Overvannstiltak: Grøntanlegg, overvannsutslipp
  - Deponier mht fosfor
- I innsjøen
  - manøvrering, fiskebestandene, gjengroing

Fosfor i bekkene til vestre Vansjø

Områder med stor produksjon av grønnsaker og poteter har høy fosforkonsentrasjon i bekkene

Normer og fosfor fjernet med avling

	Avling kg/daa	Anbefalt P behov kg P/daa	P i avling kg P/daa	P overskudd kg P/daa
Potet	3000	4.5	1.8	2.7
Løk	3500	6.0	1.6	4.4
Gulrot	4000	5.0	2.0	3.0

Vestre Vansjø

2008: Oppstart av prosjekter hvor gårdbrukere, veiledere, landbruksforvaltning og forskere arbeider sammen for å redusere fosfortapene fra landbruket.

Foreløpig varighet: 3 år

Tiltaksprosjekt vestre Vansjø

-Fylkesmannen

-Tilskudd til bønder som inngår kontrakt med ekstra miljøvilkår

-Miljøplanrådgiver veileder og motiverer

Fosforprosjektet vestre Vansjø

-Bioforsk

-Forsøk

-Dokumentere effekt av miljøtiltak

-Undersøke mulige nye tiltak

Tiltaksprosjekt vestre Vansjø

Tilskudd ved inngåelse av kontrakt med bestemte vilkår

Bl.a.:

- Ingen jordarbeiding om høsten
- Buffersoner med varig gras langs åpent vann
- Grasdekte vannveier
- Anlegge fangdam hvis anbefalt
- Redusert P gjødsling i forhold til norm
- Restriksjoner på bruk av husdyrgjødsel, slam og kjøttbeinmel

Fylkesmannen i Østfold

Tiltakssprosjekt vestre Vansjø

2008: 29 av 40 gårdbrukere inngikk
kontrakt

Miljøplanrådgiver viktig for veiledning og motivasjon av
enkeltbønder

Satser

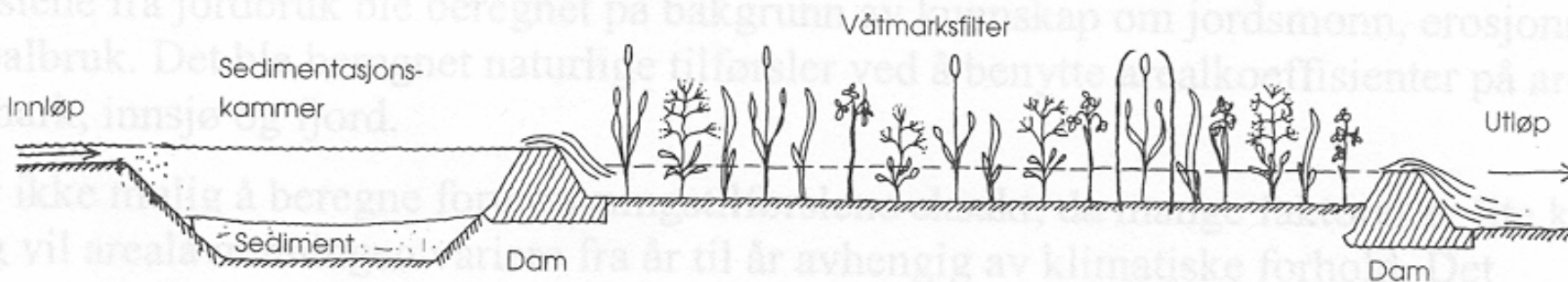
Kultur	Tilskuddsats kr/daa
Eng, korn, erter, engfrø og oljevekster	80.-
Potet	500 .-
Kål	500.-
Gulrot	700.-
Løk	400 (1600 for areal m. forsøkskjødsling)
Frilandsagurk	700.-
Sukkermais	700.-

(Beregnet forbruk på kr. 1 170 300 dersom kontrakt hos alle.)

Fangdammer

- Helhetlig planlegging av fangdammer/renseshystemer 2007 / 2008. 16 av 20 planlagte dammer er anlagt

- Tilskudd til etablering, 70% (85%) SMIL
- Tilskudd til skjøtsel (kr 1000/daa) RMP

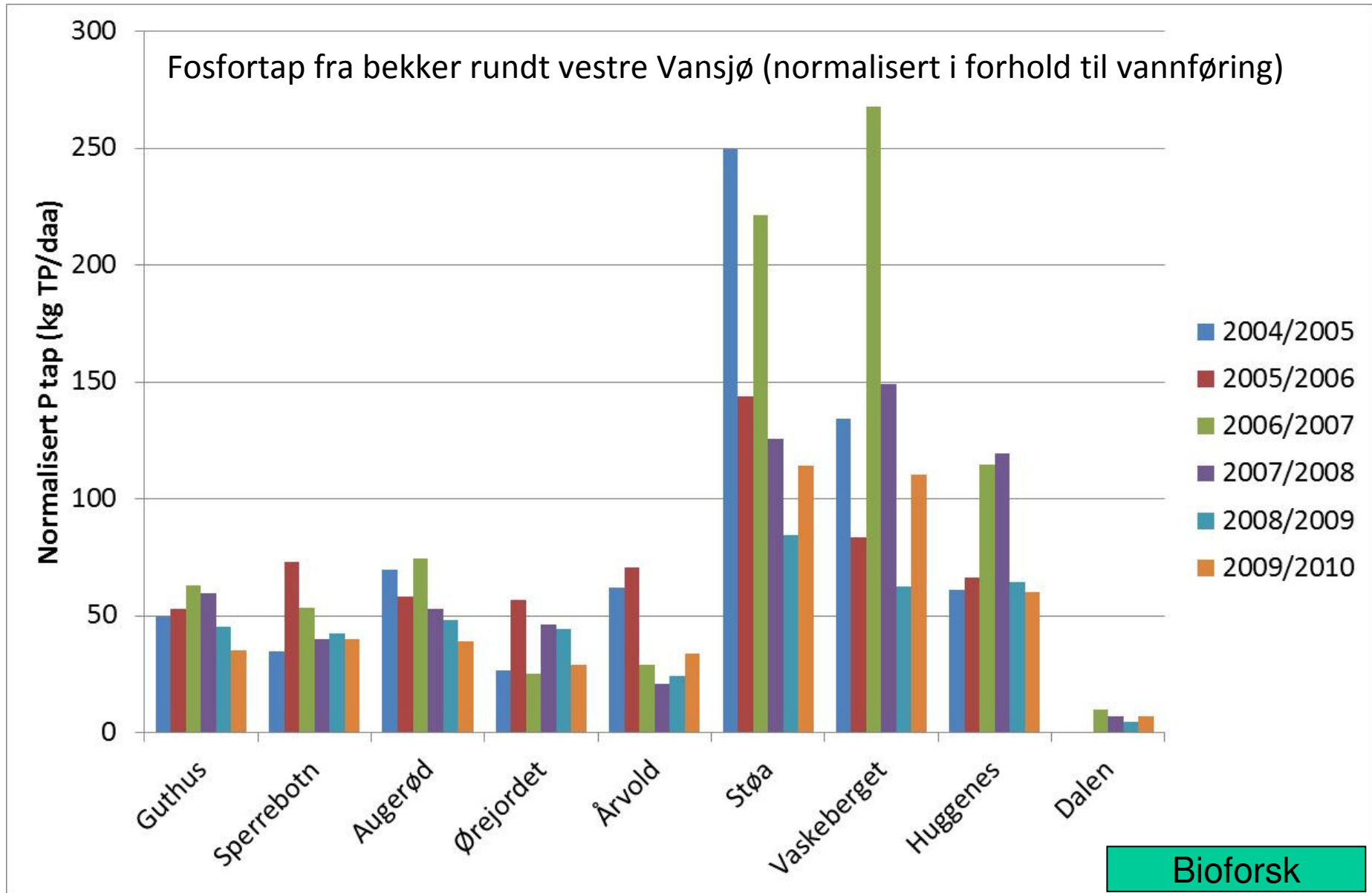

Kontakt med bøndene

- Skjønnsmidler fra fylkesmennene finansierte miljøplanrådgiver
  - Alle bønder fikk tilbud om besøk og veiledning
  - Pådriver for kontrakter og bygging av fangdammer

Videreføring fra 2011:

- Skriver kontrakt med kommunen
  - Ettårig/flerårig?
- Krysser av på RMP-skjema for kontrakt (samt areal innenfor?)
- Leverer dokumentasjon sammen med RMP-søknad
- Tilskudd omtrent på samme nivå som nå
- Vi må gå gjennom hva slags dokumentasjon som fremdeles skal samles inn

Ressursbruk

- Omfattende veiledning
- Innsamling av dokumentasjon/kontrakter
- Tilskuddsutbetaling
- Kontroll
- Oppfølging informasjon